

K. G. R. AHLBÄCKIN RAHASTO

Maaherran rahasto maakunnan tueksi

Rahasto perustuu lahjoitusvaroihin, joilla maakunnan yhteisöt ja yksityishenkilöt 1967 kunnioittivat eläkkeelle siirtyvän maaherra K. G. R. Ahlbäckin (20.6.1900–5.5.1970) elämäntyötä Etelä-Pohjanmaan hyväksi. Rahasto tukee Etelä-Pohjanmaan maakunnallista ja kunnallista kehittämistyötä palvelevaa tutkimusta.

Karl Gunnar Rafael Ahlbäck syntyi Isossakyrössä rakennusmestari Otto Johan Ahlbäckin ja Maria Matilda Holmströmin perheeseen. Isä työskenteli Tervajoen aseman ratamestarina. Gunnar Ahlbäck pääsi ylioppilaaksi Vaasan lyseosta 1919. Jo tätä ennen hän oli nuorena suojeluskuntalaisena osallistunut vapausso-
taan Vaasan pataljoonassa. Ahlbäck aloitti lakitieteen opinnot Helsingin yliopistossa ja rahoitti opintojaan työskentelemällä Vaasan rautatieaseman konttorissa. Hän suoritti ylemmän oikeustutkinnon 1925 ja aloitti työt Vaasassa lakiasiantois-
tossa, johon hän pääsi pian osakkaaksi. Varatuomarin arvon hän sai 1928. Gunnar Ahlbäckin ensimmäinen puoliso oli helsinkiläinen Aino Elisabeth (Liisa) Haahti (15.10.1900–17.2.1966). Heille syntyi neljä lasta: Antti, Juhani, Marja-Liisa ja Kirsti. Jäätyään leskeksi Ahlbäck avioitui 1968 Barbro Ragnhild Ahlskogin kanssa, joka oli syntynyt Kvevlaxissa 12.1.1924.

Gunnar Ahlbäckin ura maakunnan hyväksi alkoi Vaasan pormestarina 1937–1944. Hän toimi myös kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajana, yleisten töiden lautakunnassa, urheilulautakunnassa sekä kirkkovaltuustossa ja -neuvostossa. Ahlbäckillä oli luottamustoimia myös elinkeinoelämän piirissä, kuten Vaasan Suomalaisen Säästöpankin isännistössä ja hallituksen puheenjohtajana sekä Suomen Säästöpankkiliiton valtuuskunnassa. Innokkaana urheilumiehenä hänelle kertyi luottamustehtäviä myös urheilun parista, kuten Vaasan Vasaman puheenjohtajuus ja Suomen Urheiluliiton johtokunnan jäsenyys.

Kuva: Iltalehden arkisto.

Ahlbäck nimitettiin yllättäen Vaasan läänin maaherraksi 1.12.1944 alkaen. Sota oli tuolloin Lappia lukuun ottamatta ohi, mutta vaikeuksia riitti. Lääninhallinto huolehti mm. siirtoväen asuttamisesta, ja maaherrana Ahlbäck johti monia huoltojärjestöjä, kuten Vapaan Huollon lääninkeskusta, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjanmaan piiriä ja Suomen Punaisen Ristin Etelä-Pohjanmaan piiriä.

Maaherra liikkui paljon lääninsä alueella, johon Keski-Suomi kuului vuoteen 1960 saakka. Jälleenrakennuskautta seurasi maaseudun autioitumisuhka ja kehitysaluetuista kilpaileminen. Ahlbäck toimi aktiivisesti myös lääninsä liikenneolojen parantamiseksi. Ahlbäckillä on luonnehdittu viranhoidossaan tarkaksi ja oikeudenmukaisuutta vaatineeksi, laajaa arvostusta nauttineeksi maaherraksi. Eläkkeelle hän jäi 1967.

Hallinto- ja lakimiehenä Ahlbäck oli useiden valtionkomiteoiden, kuten Valpon laillisuutta tutkineen toimikunnan ja valtion- ja lääninhallinnon uudistamiskomitean, puheenjohtajana. Hän sai useita ansio- ja kunniamerkkejä, mm. Suomen Leijonan Suurristin.

Osuuskunta Sigillum/Heli Teittinen

Etelä-Pohjanmaan rahasto on perustettu 1959, jolloin se kuului Keski-Pohjanmaan rahaston kanssa yhteiseen Pohjanmaan rahastoon. Vuonna 1963 Etelä-Pohjanmaan rahastosta tuli oma rahastonsa. Rahasto vaalii historiallisen Etelä-Pohjanmaan maakunnan henkistä ja taloudellista kulttuuria jakamalla apurahoja ja palkintoja sekä edistämällä muillakin tavoin maakunnan kulttuurielämää.